

על הפרק

עובדים זרים ברפת – האם נחוצים הם?

אודה על האמת שלא הערכתני שיצא לי לעסוק באינטנסיביות בסיוע להבאת עובדים זרים לרפת החלב. האידיאולוגיה הבסיסית שלנו היתה שענף החלב צריך להעסיק רק עובדים מקומיים – בעלי הרפת וישראלים שכירים, בסיוע מתנדבים. זהו ענף עם עבודה עצמית בשיעור מירבי, הדורש התמקצעות, השכלה ונסיון רב. בריחוק־מה, הסתכלנו על ענפי החקלאות האחרים שהעמידו את נושא העובדים הזרים בראש סולם החשיבות, כי בלעדיהם אין הם מסוגלים לקיים את הענף בהעדר יכולת לבצע את עבודת איסוף היבולים.

בשנים האחרונות חל שינוי מהותי במבנה ובהרכב הענף:

- ❖ הרפורמה בענף ממחישה את התהליך שעובר הענף בארץ ובעולם – יחידות גדולות יותר המשאירות את אותה הכנסה שהיתה בשנים קודמות.
- ❖ הדור הצעיר מעדיף בד"כ עיסוקים אחרים, על פני מקצוע הרפתנות.
- ❖ התבגרות הרפתנים "הסדירים" ושחיקה מתמשכת ביכולתם הפיסית.
- ❖ מחסור בעובדים שכירים שיאיישו את כל המשרות הפנויות ברפת.
- ❖ בריחת חברי הענף מעבודת החליבה השגרתית והקשה.

וכך נשאר הפתרון שאומץ על ידי ענפי החקלאות האחרים – עובדים זרים, בעיקר תאילנדים חרוצים, ממושמעים, מסורים ושקטים. ענף הרפת לא היה זכאי להקצאת עובדים, אך הרפתנים מצאו דרכים שונות להשיג את העובדים ולבצע את העבודה. לאחרונה החליטה המדינה לעשות סדר בנושא והוטל על משרד החקלאות בראשותו של יוסי ישי (שהוא גם רפתן ותיק במושב גילת בדרום), לגבש קריטריונים חדשים להקצאת עובדים. אנחנו נאבקנו "להכנסת רגל בדלת" ולזכות בכניסה למועדון הזכאים בעקבות הרפורמה וגידול הרפת.

יוסי ישי היה נחרץ מאד בקביעת הקריטריונים שביטאו גם את הצורך בעזרה וגם את הכיוון הכללי של רפת העתיד שתהיה מקצועית ומתמחה, הנעזרת בכלים המודרניים:

1. רפת המבצעת שלוש חליבות ביום;
2. רשומה ב"ספר העדר" של ההתאחדות;
3. מכסת מינימום לזכאות – 300,000 ליטר מכסה שנתית;
4. עובד אחד מקסימום לכל רפת, בלי קשר לגודלה;
5. הקריטריונים אחידים לקיבוצים ולמושבים.

המשוב שקיבלנו מהחברים היה חד־משמעי, בזכות טיפול מקיף ומהיר לקבלת עובדים ואכן, ההתאחדות התגייסה במהירות רבה כדי להנפיק את האישורים הנחוצים לרפתנים להגיש את הבקשה. הקלנו על הנהלים לקבלת חברים חדשים ל"ספר העדר" ומעבר לשלוש חליבות ופעלנו כדי להבטיח שכל חבר יוכל להיכנס לזכאות לעזרה.

ברור לנו כיום, שעובדים זרים (בין אם נרצה ובין אם לאו), הם חלק גדול והולך בנוף העבודה ברפת. הכיוון הכללי הוא בהתמקדות בעלי הרפת בתחומים המקצועיים ואילו העבודות הפשוטות ובעיקר עבודת החליבה, תוטל על העובדים הזרים בשני המגזרים.

יוסי מלול

מזכיר ההתאחדות